

XI.

Pensions- og Understøttelsesforhold.

Kommissionen har under sine Overvejelser om de almindelige Lønningsvilkaar for Tjenestemændene beskæftiget sig med det Spørgsmaal, om Pensionsvæsenet bør opretholdes, om der, hvis det skulde opretholdes, burde lægges andre Principper end de hidtil anvendte til Grund for det, og om der i det hele maatte være Anledning til en almindelig Reform deraf, samt endelig om Byrden ved Pensioneringen skulde bæres alene af Staten eller af Tjenestemanden eller af begge i Forening. Efter at disse Spørgsmaal havde været fremdragne i Kommissionens første Møder, blev hele Sagen henvist til et særligt Udvalg, hvis Opgave findes angivet foran Sp. 6287.

Med Hensyn til Spørgsmaalet, om *Pensionsvæsenet bør opretholdes*, har der fra enkelte Sider været rejst principielle Indvendinger herimod, idet det er hævdet, at Statens Tjenestemænd gennem Pensioneringen faar en Særstilling i Forhold til den øvrige Befolkning, en vis Begunstigelse, der ofte overvurderes af Befolkningen og derfor kommer til at trykke Lønningerne, og paa den anden Side ofte undervurderes af Tjenestemændene. Med Nutidens veludviklede Forsikringsvæsen maatte ogsaa Betænkelighederne være mindre ved at overlade det til Tjenestemændene selv at sørge for deres Alderdom og for deres efterladte. Indenfor Kommissionen har der dog været ganske

overvejende Stemning for at opretholde Pensioneringsinstituttet, der nu gennem mange Aar har været en integrerende Del af hele Lønssystemet for Statens Tjenestemænd. Fra oprindelig at være en Naadessaag, en Slags Belønning for lang og tro og særlig fortrinlig Tjeneste, der end ikke altid var en livsvarig Ydelse men en Sum en Gang for alle, et »Naadesaar« eller lignende, gled Pensionerne efterhaanden ind i faste regelbundne Former ved Oprettelse af Pensionskasser eller Pensionsfonds, hvortil Embedsmændene selv ydede Bidrag og Staten gav Tilskud, og det næste Skridt i Udviklingen blev Ophævelsen af de særlige Pensionsfonds og Statskassens Overtagelse af Efterlønsbyrden, saaledes som det for de kongelige Embedsmænds Vedkommende skete i Henhold til § 22 i Grundloven af 1849 ved den kort efter følgende Pensionslov af 1851. Om den historiske Udvikling af Pensionsvæsenet er der iøvrigt givet forskellige Oplysninger i det Foredrag, som Chefen for Pensionsdepartementet, *P. J. C. Hansen*, har holdt for Kommissionen, og som er optaget paa Bilag til nærværende Afsnit af Betænkningen. En Ophævelse af Pensionsvæsenet vilde saaledes være et meget stort Brud med den bestaaende Ordning, der nu har mange Aars Hævd, og maatte tillige kræve en Erstatning til Tjenestemændene, der satte dem i Stand til, uden nogen økono-